

Автоматично
в СФ на 19.02.2017г

С Т А Н О В И Щ Е

по дисертационен труд
за образователна и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: Гергана Георгиева Кулина – Радева

Тема: „Разработване на методи за оптимално разпределение на енергийните
небаланси в балансиращи групи на електроенергиен пазар в България“

Член на научното жури: доц.д-р инж. Йорданка Ангелова –

05.02.18 „Икономика и управление“

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Дисертационния труд е с подчертана актуалност, която се определя от непрекъснато нарастващата роля и значимост на начина на управление на балансиращата група на либерализирания електроенергиен пазар в България. Енергетиката винаги е обект на особено внимание, тъй като ефективното функциониране на този сектор е от изключително значение за постигането на устойчив икономически растеж и международна конкурентоспособност.

Процесът по балансиране на регулирания пазар влезе в сила на 01 юни 2014 г. Този процес повлече след себе си и редица други ангажименти и задължения както за Комисията за енергийно и водно регулиране /КЕВР/ с актуализирането на някои нормативни документи, така и за Електроенергийния системен оператор /ЕСО/ със своите ежедневни и почасови отчети за потребление на електрическата енергия. Известно е, че балансирането на електроенергийния пазар изисква от крайните снабдителите да прогнозират ежедневно и почасово потребление на своите клиенти за следващия ден и да предават тези прогнози на ЕСО. Разликите между прогнозираното и реалното потребление ще формира дебаланс в енергийната система. При тези условия нараства интересът към отчитане на енергийните небаланси в електроенергийния пазар. Непрекъснато се увеличават научните публикации, посветени на балансиращия пазар, извършват се множество емпирични изследвания, правят се конференции, семинари и др. с цел по-голяма прозрачност при балансиране на участниците в либерализирания пазар. Но въпреки това, има все още нерешени методически и приложни проблеми, които да дадат по-голяма яснота и приложимост.

В тази връзка може да се заключи, че темата на дисертацията е уместно избрана. Тя е изключително актуална и има много голяма практическа значимост. А докторантката, със своята добра теоретична подготовка и аналитични способности и опит доказва, че темата е подходяща за разработване на стойностен дисертационен труд.

2. Степен на познаване състоянието на проблема

За по-ефективно решаване на набелязаните в дисертационния труд задачи и постигане на целта, докторантката е използвала общо **165 литературни източника**, от тях: 96 бр. на български автори и национални нормативни документи, 48 бр. на чуждестранни автори и агенции и 21 интернет сайта. Видно е, че в по-голямата си част от разработката е използвана най-съвременната научна литература, както и законови и подзаконови нормативни акта.

Като научен ръководител на докторантката мога да подчертая и факта, че тя взима активно участие в различни научни форуми, засягащи проблемите на балансиращия електроенергиен пазар в България.

Следователно, на база на извършения литературен обзор и обстоен преглед на проблемите за състоянието и развитието на балансиращия електроенергиен пазар, може да се заключи, че Гергана Кулина – Радева е запозната теоретично много добре като творчески интерпретира литературния материал така, че да ѝ помага в разработката.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи в дисертационния труд

За решаването на поставените в дисертацията 5 броя задачи и постигане на целта, докторантката е съчетала използването на няколко подхода за изследване. Приложила е системния, структурния и сравнителния подходи, като те подпомагат извеждането на важни заключения и обобщения, от които тя уверено разработва и предлага нейни авторски методи за разпределение на енергийните небаланси в балансиращи групи. От цялостната разработка ясно личи, че **поставените цел и задачи са постигнати.**

4. Научно-приложни и приложни приноси

Съобразно избраната тематична насоченост, дисертационният труд на маг.ик. Гергана Кулина притежава научно-приложни и приложни приноси, които са ясно дефинирани както в работата, така и в автореферата към нея. По мое мнение основни **научно-приложни приноси** на дисертационния труд следва да се считат:

- Проучване на същността, състоянието и особеностите на балансиращия електроенергиен пазар в страните от Европейския съюз и България на база, на което е направен критичен анализ на българския балансиращ пазар;
- Преглед на същността и ролята на балансиращите групи като инструмент за оптимизиране на разходите за електроенергийно потребление и обосновка на необходимостта от разработването на методи за разпределение на енергийните небаланси в балансиращи групи;

- Разработени 5 броя методи за разпределение на енергийните небаланси в балансиращи групи и извеждане на методически подход за използване на методите за разпределение на енергийните небаланси в балансиращи групи, с цел изчисляване на финансовия ефект от участието на всеки член на съответната балансираща група;
- Направен финансов анализ на разработените методи с измерване на финансовия ефект за всеки член на балансиращата група, на база на който се потвърждава възможността за постигане на финансово оптимизиране на разпределените небаланси в балансиращата група.

Приемам за **приложен принос**:

- Извършената оценка за приложимостта на всеки метод и определените критерии за избор на метод с помощта на основни фактори, оказващи влияние върху работата на Координатора на балансиращата група и балансиращата група. **Авторът доказва, че всеки от разработените от нея методи може да се използва от Координатора на балансиращата група.**

На база гореизложените приноси мнението ми е, че те са с висока значимост за науката и основно в практиката и лесно могат да получат обществено признание.

Като научен ръководител на докторантката потвърждавам, че посочените приноси са **нейно лично дело**.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертационния труд са направени общо **7 броя публикации**, като: 4 броя са представени на международни конференции и 3 броя в научни списания. Всички те отразяват постигнатите резултати и правят публично достойние основните елементи на дисертационния труд. Те определено надхвърлят минималните изисквания по този показател в Приложение 1 на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в ТУ-София.

6. Мнения, препоръки и бележки

В детайли съм запозната с дисертационния труд и това ми дава основание да обобща, че в нея има последователност и логичност и липса на неточности и противоречия.

Отново ще спомена, че като научен ръководител на докторантката имам точна и ясна представа за нейните качества и професионални постижения. Тя е сериозен, амбициозен, стриктен човек, който със увереността си в себе си доказва, че може да разчитат околните на нея. С тази си разработка тя доказва и мнението ми, което бях предварително изградила за нея, като коректен и отговорен човек.

Единствената ми препоръка към нея е да положи съответните усилия, за да станат публично достояние разработените и апробирани методи в дисертацията.

Заклучение

Дисертационният труд с неговите приноси дават достатъчно основание да се обобщи, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания в нейната област и въз основа на това може да провежда самостоятелни научни изследвания. Считам, че той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в РБългария, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Технически университет – София.

В тази връзка имам пълната убеденост да препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „Доктор“ на маг.ик. Гургана Георгиева Кулина – Радева.

16.01.2017 г.

Гр.София

Член на Научното жури:

